

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/150/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6917209500
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6917209500.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovej ako členiek senátu, v právnej veci žalobkyne: Q. W., nar. XX. E. XXXX, bytom Q. XXX, XXX XX Z., zastúpenej X. X. E., advokátom, so sídlom U. v Z., V. XXX, proti žalovaným: I/ W. W., nar. XX. U. XXXX, bytom Q. XXXX/X, Y., zastúpený X. U. Q., U., so sídlom U. Y., T. D. a Q. X, II/ Q. E., nar. XX. U. XXXX, bytom M. O. XXXX/XX, V. Q. E. - I., W. B./ XXXX, XXX XX Y., H.: XX XXX XXX, III/ Kooperatíva poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený U. S. Q. Q., W., so sídlom Y. X, XXX XX O. O., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného III/ proti rozsudku Okresného súdu Revúca, č.k. 4C/1/2018-265 zo dňa 21. marca 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, výrokoch II., IV. a VI., **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalobkyňa **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému III/ v rozsahu 100%, ktoré je jej žalovaný III/ **p o v i n n ý** zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 4C/1/2018-265 zo dňa 21. marca 2019 („napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol nasledovne:

„I. Žaloba voči žalovanému v I. rade sa zamieta.

II. Žalovaní v II. a III. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000,- Eur v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamieta.

IV. Žalovaný v II. a III. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 50% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

V. Žalovanému v I. rade sa náhrada trov konania nepriznáva.

VI. Žalovaní v II. a III. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 366,- Eur v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.“

1.1 Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovaným v I., II. a III. rade povinnosť zaplatiť jej sumu 25.000,-Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku; po pripustení zmeny žaloby sa domáhala, aby súd zaviazal žalovaných v I. až III. rade k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť jej sumu 25.000,-Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Podanú žalobu odôvodnila tým, že žalovaný v I. rade dňa 05.09.2015 o 9.25 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. B. E., A.: Y po ceste II. triedy č. XXX

v kilometri XX,X v smere od obce E. W. na obec Q., kde po prejení miernej pravotočivej zákruty, v katastri obce Q. Z., v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.8/2009 Z.z.“) neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, ako i obutiu vozidla, následkom čoho vozidlo dostalo šmyk, prešlo do protistrannej časti vľavo, kde pravou bočnou stranou narazilo do prednej čelnej časti oprotiidúceho osobného motorového vozidla zn. B. E. D., A.: V v dôsledku čoho dcéra žalobkyne Q. P., nar. XX.XX.XXXX utrpela zlomeninu kostí lebečnej klenby s pomliaždením a opuchom mozgu, zlomeninu oboch kostí ľavého predkolenia, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX v čase o XX.XX hod. v P. E. v O. O. zomrela. Voči žalovanému v I/ rade bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona. Žalovaný v I/ rade bol trestným rozkazom Okresného súdu Revúca, sp.zn. 1T/13/2016 zo dňa 14.03.2016 uznaný vinným. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalobkyňa zdôraznila, že žalovaný v I/ rade svojim zavinením konaním spôsobil následok, smrť maloletej dcéry žalobkyne; žalovaný v II/ rade je prevádzkovateľom vozidla, ktorým došlo k spôsobeniu dopravnej nehody a jeho zodpovednosť je zodpovednosťou objektívnou a nárok voči žalovanému v III/ rade odvodila z existencie poistenia zodpovednosti žalovaného v II/ rade za túto škodu; povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Poukázala na tragický následok - smrť dcéry, ako následok protiprávneho konania žalovaného v I/ rade a poukázala na zásah do osobného, súkromného a rodinného života. Žalovaný v I/ rade nárok neuznal a navrhol žalobu voči nemu zamietnuť z dôvodu, že mal uzavretý pracovný pomer so žalovaným v II/ rade ako zamestnávateľom, vykonával činnosť pre žalovaného v II/ rade motorovým vozidlom, ktoré bolo vo vlastníctve žalovaného v II/ rade. Žalovaný v II/ rade rovnako navrhol žalobu voči nemu zamietnuť a tvrdil, že v predmetnom konaní nie je pasívne vecne legitimovaný. Rovnako žalovaný v III/ rade dôvodne žiadal žalobu voči nemu zamietnuť z dôvodu, že žalobkyňa nepreukázala existenciu zmluvného vzťahu medzi žalovaným v II/ rade a žalovaným v III/ rade ako poisťovateľom, pričom žalovaný v III/ rade zastával názor, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá povinným zmluvným poistením; nemajetková ujma nie je škoda.

1.2 Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, výsluchom žalobkyne a stranami navrhnutých svedkov, spisom Okresného súdu Revúca, sp.zn. 1T/13/2016, znaleckými posudkami obsiahnutými v trestnom spise, znaleckým posudkom č. XX/XXXX Q.. O. O. M., č. XX/XXXX Q.. X. S. vo veci súdnej pitvy maloletej poškodenej Q. P., vrátane výsluchu Q.. M., oboznámením sa s pracovným posudkom žalovaného v I/ rade, listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu, rodným listom maloletej, jej úmrtným listom, výpismi zo živnostenského a obchodného registra žalovaných v II/ a III/ rade, správou zo psychiatrického vyšetrenia žalobkyne. Aplikoval ustanovenia článku 8 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 10 ods.2 Listiny základných práv a slobôd, článku 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 853 ods.1, § 420 ods. 1, 2, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 441 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 zákona č.381/2001 Z.z., § 4 ods.1 písm. c), § 45 ods.1 zákona č.8/2009 Z.z. a § 4 ods. 1 prvá veta Nariadenia vlády SR č.554/2006 Z.z.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania a aplikovaných ustanovení právnych predpisov mal súd prvej inštancie preukázanú dôvodnosť uplatneného nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásahu do jej súkromného a rodinného života. S poukazom na ustanovenia § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka poukázal na obsah a rozsah práva na súkromie, pričom toto právo sa týka aj života v rodine a manželských a partnerských alebo priateľských, či obdobných vzťahov; súčasťou súkromného života je aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života zahŕňa do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s najbližšími rodinnými príslušníkmi; protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Okresný súd ustálil, že základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku zodpovednosti na vzniku občianskoprávných sankcií za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Základom pre priznanie a určenie výšky primeraného zadostučinenia v peniazoch sú dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo. V tomto smere okresný súd poukázal na závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012.

1.4 Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd tiež za preukázané, že k zásahu do práv žalobkyne došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v I/ rade, nečakaným úmrtím maloletej dcéry žalobkyne došlo k neodvratiteľnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do jej osobnostných práv. Strata spôsobená úmrtím maloletej dcéry nie je reparačiteľná a nie je žiadnym spôsobom nahraditeľná; inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy slúži len na zmiernenie nereparačiteľných následkov závažného protiprávneho konania. Puto medzi rodičom a dieťaťom je putom natoľko silným, že ho nemožno celkom pretrhnúť. Základ nároku žalobkyne bol pritom preukázaný právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Revúca, ktorým bol žalovaný v I/ rade odsúdený aj za prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, 2 písm. a) Trestného zákona; právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, bol okresný súd s poukazom na ustanovenie § 193 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) viazaný. Okresný súd konštatoval, že príčinná súvislosť medzi smrťou maloletej Q. P. a konaním žalovaného v I/ rade vyplýva aj zo znaleckých posudkov z odboru lekárstva; kumuláciou jednotlivých porušení pravidiel cestnej premávky zo strany žalovaného v I/ rade došlo jeho zavinením k dopravnej nehode, ktorá bola bezprostrednou príčinou usmrtenia maloletej dcéry žalobkyne. Z trestného rozkazu však nevyplýva, či bola osobitne riešená otázka možného spoluzavinenia žalobkyne ako vodičky motorového vozidla a zároveň zákonnej zástupkyne alebo nej poškodenej maloletej Q. P. na následku dopravnej nehody. Vzhľadom na argumentáciu strán sporu, skutočnosť, že zo znaleckých posudkov vyplýva, že na tele maloletej poškodenej sa nenašli žiadne charakteristické známky poranení, ktoré by svedčili pre prudké zatiahnutie bezpečnostných pásov, sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou spoluzavinenia poškodeného; nakoľko túto skutočnosť musí súd zohľadniť pri stanovení vzájomného pomeru zodpovednosti na vzniknutom následku, a to aj vtedy, ak škodca bol právoplatne odsúdený.

1.5 Pokiaľ ide o námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zo strany žalovaných v I/ až III/ rade, ako dôvodnú okresný súd vyhodnotil námietku žalovaného v I/ rade, ktorý bol v čase dopravnej nehody zamestnancom spoločnosti I., W., bola preukázaná existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu pracovných úloh žalovaného v I/ rade pre svojho zamestnávateľa. Neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobkyne bol spôsobený zamestnancom, ktorý bol použitý právnickou osobou na realizáciu jej činnosti, takýto zásah sa považuje za zásah spôsobený priamo právnickou osobou a pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu je v danom prípade daná analogická aplikácia ustanovenia § 420 ods.3 v spojení s § 853 ods.1 Občianskeho zákonníka. Platí, že osoba v pracovnoprávnom alebo obdobnom vzťahu k zamestnávateľovi nezodpovedá bezprostredne poškodenému, zodpovedá za škodu iba sekundárne svojmu zamestnávateľovi podľa pracovnoprávných predpisov tak, ako je tomu aj v prejednávanej veci.

1.6 Pokiaľ ide o námietku žalovaného v II/ rade vo vzťahu k absencii jeho pasívnej vecnej legitímácie ako prevádzkovateľa osobného motorového vozidla B. E., A.: Y okresný súd uviedol, že tvrdenia žalovaného považoval za nevierohodné z dôvodu, že boli v rozpore s predloženou fotokópiou poistnej zmluvy o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v dôsledku pochybnosti o účelovosti tvrdení žalovaného, ústnej dohody štatutárov dvoch podnikateľských subjektov, avšak jednej a tej istej osoby Q. E., hoci pre vedenie účtovníctva aj pre daňové účely, z hľadiska platenia cestnej dane, účtovania nákladov na benzín je pre vypožičanie predmetného motorového vozidla potrebná písomná forma takejto dohody. Za prevádzkateľa sa pritom považuje osoba, ktorá má trvalú možnosť nielen faktickej, ale i právnej dispozície s motorovým vozidlom, nemusí ísť vždy o vlastníka veci, aj keď spravidla je to osoba, ktorá je vlastníkom a z toho dôvodu je aj zapísaná v príslušnom technickom preukaze. Krátkodobé užívanie veci inou osobou nemá za následok zmenu v osobe prevádzkateľa vozidla. V konaní nebolo preukázané, že by prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla bola spoločnosť I., W., a preto okresný súd námietku žalovaného v II/ rade o nedostatku jeho vecnej pasívnej legitímácie vyhodnotil ako nedôvodnú. Zodpovednosť prevádzkateľa motorového vozidla je zodpovednosťou objektívnou, nie je významné, či prevádzkateľ motorového vozidla bol alebo nebol bezprostredným pôvodcom zásahu do práva na ochranu osobnosti. V konaní neboli preukázané žiadne liberačné dôvody, pre ktoré by objektívna zodpovednosť žalovaného v II/ rade nemala byť naplnená.

1.7 Okresný súd za nedôvodnú považoval aj námietku žalovaného v III/ rade o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na eurokonformný výklad zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.381/2001 Z.z.“), ku ktorému sa priklonila aj súdna prax

najvyššieho súdu. Existencia poistného zmluvného vzťahu medzi žalovaným v II/ rade a žalovaným v III/ rade bola preukázaná poistnou zmluvou o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. B. E., A.: Y pasívna vecná legitímácia žalovaného v III/ rade je odvodená od jeho zmluvného vzťahu so žalovaným v II/ rade. Žalovaný v III/ rade ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného v II/ rade je povinný z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je krytá poistením podľa § 4 ods.2 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z.; žalobkyňa ako poškodená bola oprávnená svoj nárok v zmysle ustanovenia § 15 ods.1 zákona č.381/2001 Z.z. uplatniť aj priamo proti žalovanému v III/ rade. Pojem škoda na zdraví je nevyhnutné v zmysle eurokonformného výkladu vykladať extenzívne, ako majetkovú a nemajetkovú ujmu, čo znamená, že nárok na jej náhradu zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla za zásah do osobnostných práv pozostalých. Z uvedeného dôvodu okresný súd uzavrel, že nemajetková ujma spadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia.

1.8 Vo vzťahu k uplatnenému nároku súd prvej inštancie zdôraznil, že inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy slúži len k zmierneniu pre žalobkyňu nereparovateľných následkov. Pri úvahách o výške nemajetkovej ujmy okresný súd postupoval v zmysle zákonných a judikatúrou ustálených kritérií, prihliadal na účel a funkcie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Smrť osoby, o to viac maloletého dieťaťa, predstavuje mimoriadne závažný neodvratiteľný a hlboký zásah do práva na ochranu osobnosti. Takýto nereparovateľný zásah spôsobuje aj psychické rozpoloženie. Napriek plynutiu času má spravidla za následok dlho, niekedy roky trvajúci nemožnosť vyrovnáť sa s jeho stratou, následky protiprávneho zásahu do rodinného a súkromného života žalobkyne sú trvalé a neodstrániteľné. Svedkyňa i svedkovia potvrdili, že bola narušená celistvosť rodiny, nebohá Q. spolu so žalobkyňou a súrodencami tvorili harmonickú a fungujúcu rodinu. Boli preukázané silné citové a rodinné putá k nebohej, žalobkyňa v dôsledku nečakaného úmrtia dcéry prežívala pocity smútku, úzkosti a depresie, čo postupom času viedlo až k úplnému rozkladu vzťahových väzieb s ostatnými rodinnými príslušníkmi. Žalobkyňa vyhľadala aj odbornú pomoc psychiatra, liečbe vzdoruje, voči žalovanému v I/ rade pociťuje obrovskú nespravodlivosť. Bolo preukázané paralyzovanie jej dovedy bežných a každodenných činností. Uvedené tvrdenia podporili aj svedkyne G. W., W. W. a O. J.. Ťaživé psychické rozpoloženie žalobkyne sa odzrkadľuje nielen na jej zdravotnom stave, ale aj na jej vzájomných vzťahoch s partnerom a otcom posledného z maloletých detí, ako aj na vzťahoch ďalších členov domácnosti. Bol preukázaný tiež rozvrat jej partnerského vzťahu.

1.9 Pokiaľ ide o priznanú výšku nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že pri rozhodovaní je limitovaný jedine rozsahom uplatneného nároku, zákon neustanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Priznaná výška nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti, pri jej určení je nutné vychádzať aj z princípu proporcionality. Okresný súd poukázal na doterajšiu judikatúru v predmetnej oblasti z dôvodu, že ak má byť rozhodnutie súdu považované stranami sporu za spravodlivé, nemôže náhradu nemajetkovej ujmy priznať náhodne bez jej porovnania s inými skutkovo podobnými prípadmi. Prihliadal i na charakter subjektu pôvodcu zásahu a na skutočnosť, že inštitút priznanej náhrady nemajetkovej ujmy plní nielen funkciu satisfakčnú, ale i preventívno-sankčnú. Po zohľadnení preukázaných skutočností, okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva žalobkyne, žalovaným v II/ a III/ rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi nárok nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,-Eur, zohľadňujúc jej príbuzenský vzťah s nebohou, vážnosť zásahu, v dôsledku ktorého došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných väzieb, vysokú intenzitu spôsobeného nepriaznivého následku. Smrť dcéry žalobkyne bola nepochybne nečakaná, tragická, do života žalobkyne zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, žalobkyňa stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohej. Žiadne zadosťučinenie vrátane finančného nemôže skutočnú ujmu, akou je smrť dieťaťa, nahradiť. Zmyslom právnej úpravy je len túto ujmu zmierniť, vzniknutá ujma je zo života žalobkyne ako matky fakticky neodstrániteľná. Za spravodlivé považoval okresný súd priznať žalobkyňi ako matke nebohej titulom náhrady nemajetkovej ujmy čiastku 20.000,-Eur; vzhľadom na spoluzavinenie žalobkyne na smrteľnom následku na strane nebohej, keďže nebola pripútaná bezpečnostným pásom, znížil priznaný nárok o 50%. Dôvodný nárok žalobkyne z titulu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy tak podľa okresného súdu predstavuje sumu 10.000,-Eur, pričom súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti s prihliadnutím na princíp proporcionality žalobu zamietol. Konštatoval, že celková priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je porovnateľná s rozhodnutiami vyšších súdov v obdobných prípadoch, kedy došlo k zásahom do práva na súkromný a rodinný život spôsobený v súvislosti s dopravnou nehodou. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súčasne nepôsobí likvidačne ani na žalovaného v II/ rade, keďže nemajetková

ujma v celom rozsahu spadá do poistného krytia povinného zmluvného poistenia, uzatvoreného s poistníkom u žalovaného v III/ rade. Pokiaľ súd prvej inštancie posúdil spoluzavinenie žalobkyne, poukázal na skutočnosť, že maloletá dcéra žalobkyne nebola vo vozidle pripútaná bezpečnostným pásmom, čo bolo preukázané znaleckými posudkami. Nedbanlivostným konaním žalobkyňa zavinila, že v prípade akejkolvek vopred nepredvídanej udalosti, budú následky na zdravotnom stave jej maloletej dcéry nepripútananej bezpečnostnými pásmi závažnejšie až smrteľné, ako bolo v danom prípade, ak by bezpečnostnými pásmi pripútaná bola. Náhodnú, vopred nepredvídanú udalosť (dopravnú nehodu) svojim nedbanlivostným konaním však zavinil žalovaný v I/ rade. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný v I/ rade mohol zaviniť len ublíženie na zdraví, prípadne ťažkú ujmu na zdraví, nie však smrteľný následok. K smrteľnému následku by však nedošlo, keby nedošlo k dopravnej nehode spôsobenej žalovaným v I/ rade. Mieru zavinenia žalobkyne a žalovaného v I/ rade súd prvej inštancie stanovil na 50%, obaja rovnakou formou spoluzavinenia spôsobili smrteľný následok na strane maloletej Q. P.. Na tomto spoluzavinení žalobkyne pre okresný súd nič nemenila ani výpoveď maloletej dcéry žalobkyne a rovnako účastníčky dopravnej nehody B. P., ktorej tvrdenia však vzbudzujú pochybnosť o jej objektívite vzhľadom na príbuzenský vzťah so žalobkyňou a minimálne aj jej záujem na výsledku sporu.

1.10 O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255, § 262 ods. 1, § 257 Civilného sporového poriadku, a to podľa pomeru úspechu žalobkyne v spore s prihliadnutím na zníženú náhradu priznanej nemajetkovej ujmy z dôvodu preukázaného spoluzavinenia žalobkyne ako poškodenej na spôsobenom následku o 50%. Inak by konečné rozhodnutie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne záviselo od úvahy súdu, žalobkyňi by patril nárok na plnú náhradu trov konania. Aj keď mala žalobkyňa ako strana sporu úspech len čiastočný, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. Vo vzťahu k žalovanému v I/ rade ako úspešnému v spore, keďže žaloba voči nemu bola v celom rozsahu zamietnutá, okresný súd nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto okresný súd vzhľadom ku skutočnosti, že žalobkyňa nemala ani pri maximálne možnom vynaložení úsilia pri príprave svojej žaloby a spôsobu vedenia procesného útoku možnosť vedieť, že protiprávne konanie žalovaného v I/ rade bolo spôsobené žalovaným v I/ rade ako zamestnancom, ktorý bol použitý právnickou osobou na realizáciu jej činnosti. Až rozsiahlym dokazovaním bola preukázaná existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti žalovaného v I/ rade ako zamestnanca pre svojho zamestnávateľa.

1.11 Okresný súd zároveň rozhodol o povinnosti zaplata súdneho poplatku, pričom zdôraznil, že žalobkyňa bola od platenia súdneho poplatku zo žaloby podľa ustanovenia § 4 ods.2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. oslobodená. Keďže žalobkyňa mala vo veci úspech voči žalovaným v II/ a III/ rade, a to v sume 10.000,-Eur a bola v konaní od súdneho poplatku zo žaloby oslobodená, okresný súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby spoločne a nerozdielne obom žalovaným (v II/ a III/ rade), keďže od súdnych poplatkov v predmetnom konaní oslobodení neboli.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalovaný v III/ rade odvolanie, ktorý navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 388 a § 392 C.s.p. svojim rozsudkom zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobkyne voči žalovanému v III/ rade zamietne a zároveň, aby rozhodol o trovách odvolacieho konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaním napadol rozsudok okresného súdu vo výrokoch II., IV. a VI., ktorými súd prvej inštancie zaviazalo žalovaných II/ a III spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000,-Eur, nahradiť trovy konania v rozsahu 50% a zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 366 Eur.

2.1 V konkrétnostiach namietal, že už v písomnom vyjadrení vzniesol a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že náhrada uplatňovanej nemajetkovej ujmy nie je krytá povinným zmluvným poistením; z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. sa nahrádza škoda, nie však náhrada nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že prípadná náhrada nemajetkovej ujmy nie je zahrnutá do poistného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu vzniknutú prevádzkou motorových vozidiel. Zákonodarca taxatívne vymedzuje nároky, ktoré podliehajú poistnému krytiu z povinného zmluvného poistenia. Nemajetková ujma na osobnostných právach osôb, ako účastníkov dopravných nehôd, ktorým bolo do ich osobnostných práv zasiahnuté, sa v ustanovení § 2 ods. 2

nenachádza. Ide pritom o kogentnú právnu normu, ani na základe analógie nemožno pojem „škoda na zdraví“ rozširovať na nemajetkovú ujmu, ktorá je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody, spadá pod právne prostriedky na ochranu práv na ochranu osobnosti. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje peňažnú satisfakciu a nie náhradu škody. Právo na peňažné zadosťučinenie vychádza z iných predpokladov ako náhrada škody, jeho účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu. Zákonodarca pritom zreteľne diferencuje medzi náhradou škody a náhradou nemajetkovej ujmy. Pokiaľ súd prvej inštancie zdôraznil eurokonformný výklad zákona č.381/2001 Z.z., žalovaný v III/ rade poukázal na odlišné stanovisko niekdajšieho sudcu Ústavného súdu SR JUDr. Ľalíka k uzneseniu Ústavného súdu SR, sp.zn. I. ÚS 206/2015 zo dňa 29.04.2015. Aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach zrozumiteľne vyložil možné hranice eurokonformného výkladu a či majetková ujma je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu. V rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017 najvyšší súd dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, a teda podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Povinnosť na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa tak nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Eurokonformný výklad nemožno uplatniť vtedy, ak by bol jeho výsledok v rozpore s platnou právnou úpravou; v danom prípade tak k tomu došlo. V rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, s ktorým sa súd prvej inštancie stotožnil, vychádza z eurokonformného výkladu pojmu „škoda,“ podľa názoru žalovaného v III/ rade v predmetnom prípade došlo k výkladu, ktorý je contra legem s kogentnou právnou úpravou ustanovenou v § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.. Eurokonformný výklad má svoje limity, ktoré sa kresovali rozhodovacou činnosťou Európskeho súdneho dvora; zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. V tomto smere žalovaný v III/ rade uzavrel, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda a nie nemajetková ujma. Vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v III/ rade, ktorý je poisťovníkou, je tak rozhodujúce, čo treba rozumieť pod pojmom škoda, použitým v zákone č. 381/2001 Z.z.; je potrebné vychádzať z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, sp.zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2014. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že priznanie nároku žalobkyne, ktorá si uplatňuje nárok aj voči žalovanému v III/ rade s poukazom na krytie povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu podľa Zákona o PZP, je podmienené úpravou vnútroštátneho práva. Unijné právo vzťah ohľadne náhrady škody nereguluje, harmonizácia sa týka až následného poistného krytia utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju priznáva vnútroštátne právo.

2.2 Žalovaný v III/ rade zároveň namietal súdom určený pomer spoluzavinenia žalobkyne na smrteľnom následku; ak by sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovaného v III/ rade týkajúcej sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, navrhol, aby odvolací súd znížil žalobkyni výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Poukázal na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že v trestnom konaní vedenom pod sp.zn. 1T/13/2016 bolo jednoznačne preukázané spoluzavinenie žalobkyne ako poškodenej vo veci náhrady nemajetkovej ujmy na fatálnom následku dopravnej nehody. Skutočnosť, že nebohá dcéra žalobkyne nebola v čase vzniku škodovej udalosti pripútaná bezpečnostným pásom, vyplýva zo znaleckých posudkov vypracovaných pre účely Trestného konania. V zmysle ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. je pritom osoba sediaci na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiavacím zariadením povinná toto zariadenie použiť; zo strany žalobkyne ako zákonného zástupcu alebo nej poškodenej došlo k opomenutiu vyššie uvedenej zákonnej povinnosti. Žalobkyňa riadne nezabezpečila to, aby všetci členovia posádky motorového vozidla, ktoré v čase vzniku škodovej udalosti sama viedla, boli pripútaní bezpečnostným pásom inštalovaným vo vozidle. Je priam isté, že v prípade, ak by nebohá dcéra žalobkyne bola v čase škodovej udalosti riadne pripútaná bezpečnostným pásom, neutrpela by tak rozsiahle poranenia, ktoré boli nezlúčiteľné so životom. Na základe uvedeného mal žalovaný v III/ rade za to, že okresný súd nesprávne vyhodnotil mieru spoluzavinenia žalobkyne na smrteľnom úraze. Miera spoluzavinenia žalobkyne na fatálnom následku má byť vyššia ako súdom stanovených 50%. S prihliadnutím na uvedené žalovaný v III/ rade navrhol, aby odvolací súd primerane zvýšil mieru spoluúčasti žalobkyne a určil, v akom konkrétnom rozsahu žalobkyňa je spoluzodpovedná na vzniku vlastnej nemajetkovej ujmy.

2.3 Žalovaný v rade III/ namietal aj správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k priznanému nároku na náhradu trov konania. Poukázal na zásadu úspechu vo veci uvedenú v § 255 C.s.p. Odvolateľ

zdôraznil, že v predmetnom spore nie je pasívne vecne legitimovaný, nie je tak možné priznať žalobkyni žiaden úspech, pokiaľ ide o náhradu trov konania voči žalovanému v III/ rade, a to ani v 50%-nej miere, v akej bola žalobkyňa v rámci prvoinštančného konania úspešná. Trovy konania by bolo možné priznať žalobkyni len voči žalovanému v II/ rade, a to v takej miere, v akej žalobkyňa bola skutočne úspešná.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal jej trovy odvolacieho konania. Zotrvála na argumentácii vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovaného v rade III/, mala za to, že rozhodovaciu prax, na ktorú žalovaný v III/ rade vo svojom odvolaní poukázal, možno v súčasnej dobe považovať za prekonanú, vzhľadom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III ÚS 666/2016 zo dňa 11. októbra 2016, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31. júla 2017, ktoré bolo zverejnené aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 ako R 61/2018. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd dospel k záveru, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Žalobkyňa poukázala na princíp právnej istoty; je žiadúce, aby súd pri svojom rozhodovaní postupoval v súlade s ustálenou a aktuálnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas s názorom, že takýto výklad je contra legem, účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Usmrtenie možno považovať za najzávažnejší dôsledok tejto udalosti, usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občiansko-právnu zodpovednosť za škodu, ale aj občiansko-právnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Táto zodpovednosť musí tak byť aj predmetom poistného krytia. Takýmto záverom svedčí nielen vnútroštátna, ústavnokonformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Tomuto svedčia závery z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, žalovaný v rade III/ opomenul celé znenie predmetného rozhodnutia. Žalobkyňa pritom poukázala na citovaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, odseky 55, 56 a 58.

3.1 Pokiaľ odvolateľ namietal pomer, v akom znížil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, zdôraznila, že primárnym dôsledkom skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bolo porušenie povinností zo strany vodiča poisteného motorového vozidla, v dôsledku čoho vozidlo dostalo šmyk, narazilo do vozidla žalobkyne, v dôsledku čoho utrpela jej dcéra poranenia nezlučiteľné so životom. Zotrvála na stanovisku, že nie je jednoznačne preukázaný záver o jej spoluzavinení, ustálenie absencie stôp svedčiacich o zatahnutí bezpečnostných pásov nedáva jednoznačný záver, že dcéra v čase nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Odvolanie nepodala z dôvodu, že dospela k názoru, že priznaná satisfakcia aspoň čiastočným spôsobom odčiní inak nenapraviteľný následok. Mala za to, že samotný pomer zníženia priznaného nároku jej súdom prvej inštancie je primeraný s ohľadom na rozhodnutia súdov vo veciach pomeru, v akom sa posudzuje spoluzavinenie poškodeného. V iných rozhodnutiach súdy v zásade ustálené uvádzajú mieru spoluzavinenia na vzniku škody vo výške 25%. Už súčasná miera spoluzavinenia stanovená rozhodnutím súdu prvej inštancie dvojnásobne prevyšuje zvyčajnú súdnu prax. Miera vyčísleného spoluzavinenia sa aj z objektívneho hľadiska musí javiť ako dostatočná. Žalovaný v III/ rade pritom opomína pri svojej argumentácii na skutočnosť, že pokiaľ by nedošlo ku konaniu vodiča poisteného motorového vozidla, nenastal by vôbec smrteľný následok, z ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

3.2 K argumentácii žalovaného v III/ rade vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania žalobkyňa vzhľadom na skutočnosti odôvodňujúce existenciu pasívnej legitimácie žalovaného v III/ rade považovala výrok o trovách konania voči žalovanému v III/ rade za dôvodný.

4. Žalovaní v I/ a II/ rade sa k podanému odvolaniu nevyjadrili; vyjadrenie zo strany žalovaných v I/ až III/ rade k vyjadreniu žalobkyne podané nebolo.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

5.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného v rade III/, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.).

7. Odvolanie v danom prípade nie je dôvodné.

Rozsudok súdu prvej inštancie je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Právne závery sú súladné s vykonaným dokazovaním, čo je zistiteľné z obsahu spisu. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom a argumentáciou súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie precízne, dôsledne a vyčerpávajúco v napadnutom rozhodnutí vysvetlil všetky právne otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, poukázal na existujúcu súdnu prax vo vzťahu k nemajetkovej ujme pozostalých osôb pri dopravných nehodách s následkom smrti. Podrobne sa venoval otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v rade I/-III/ a presvedčivo zdôvodnil, z akého dôvodu žalovaného v rade I/, napriek odsúdeniu v trestnom konaní, nepovažoval za pasívne vecne legitimovaného a naopak pasívnu vecnú legitímáciu uznal žalovanému v rade II/ ako prevádzkovateľovi motorového vozidla a žalovanému v rade III/, vo vzťahu ku ktorému dospel v súlade s existujúcou súdnu praxou k záveru, že pojem škoda, použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Súd prvej inštancie presvedčivo odôvodnil výšku priznaného odškodnenia, za primerané považoval odškodnenie vo výške 20.000,-Eur, správne pritom prihliadal na všetky kritériá, ktoré je pri rozhodovaní o výške odškodnenia zohľadniť a neopomenul vychádzať aj z porovnania s rozhodnutiami vyšších súdov v obdobných veciach. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou spoluzavinenia poškodenej v dôsledku konštatovania, že z posudkov (vypracovaných pre účely trestného konania) nevyplýva, že by maloletá bola v motorovom vozidle pripútaná bezpečnostným pásom. Súd prvej inštancie dal v napadnutom rozhodnutí odpoveď na všetky otázky; aj na tie, ktoré odvolateľ namietal v podanom odvolaní. Vzhľadom na presvedčivosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu a správnosť jeho záverov odvolací súd sa v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. s týmito v celom rozsahu stotožňuje, na tieto odkazuje a pre úplnosť vzhľadom na odvolacie námietky odvolateľa dodáva:

7.1 Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí správne poukázal na závery vyplývajúce s existujúcej judikatúry vyšších súdnych autorít; žalobkyňa v písomnom vyjadrení správne poukázala aj na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo 1/2016 a zároveň aj uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 666/2016; otázka pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým osobám po obeti dopravnej nehody je v súdnej praxi vyriešená a pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je potrebné ústavne konformne vykladať tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

7.2 Exkurz ohľadne vývoja názorov na to, či pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. zahŕňa aj nemajetkovú ujmu poskytol Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v nedávnom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo 253/2018 zo dňa 28. novembra 2019; staršie rozhodnutia (4Cdo 168/2009, 3Cdo 301/2012, 8Cdo 219/2016) takýto výklad nepripúšťali. Až po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová (C-22/2012) sa súdna prax priklonila k vyššie uvedenému eurokonformnému výkladu.

7.3 Pokiaľ ide o konštantnú judikatúru, pre účely jej záväznosti (a prípadnej potreby odôvodnenia odchýlenia sa od záväzného názoru najvyššieho súdu), je potrebné za ňu považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom; významnú hodnotu má aj to, či takéto rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky; teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované

za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach. Rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31. júla 2017 takýmto procesom prešiel, bol publikovaný v zbierke č.8/2018 pod č. R 61/2018 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravenej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

7.4 Od vyššie uvedeného názoru sa najvyšší súd neodchýlil ani v novšom rozhodnutí (sp.zn. 3Cdo 253/2018 zo dňa 28. novembra 2019); nemožno tak vzhľadom na ustálenú súdnu prax dôvodne namietkať, že výklad, ktorý prijal súd prvej inštancie a ktorý si odvolací súd osvojil, je výkladom contra legem. Pasívna vecná legitimácia žalovaného v rade III/ je v prejednávanej veci daná.

8. Pokiaľ ide o priznanú výšku nemajetkovej ujmy, výška jej náhrady v peniazoch je určovaná voľnou úvahou súdu, ktorý musí prihliadať na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo. Konkrétna výška náhrady musí zohľadňovať všetky okolnosti daného prípadu; musí byť aj v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať s obsahom na jej intenzitu, rozsahu a trvanie. Tieto kritériá súd prvej inštancie riadne vyhodnotil, zdôraznil, že ujma, ktorá žalobkyni vznikla, nie je reparačiteľná a priznaná náhrada slúži len na zmiernenie vzniknutej ujmy. Aj v tomto smere súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia vyšších súdov v obdobných veciach a za primeranú považoval náhradu nemajetkovej ujmy, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, vo výške 20.000,-Eur. S týmto závermi okresného súdu sa odvolací súd stotožňuje; v konečnom dôsledku odvolateľ voči týmto záverom súdu prvej inštancie v podanom odvolaní nenamietal.

8.1 Súd prvej inštancie však prihliadol na spoluzavinenie poškodenej spočívajúcej v tom, že maloletá v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom; náhradu nemajetkovej ujmy znížil o 50% na sumu 10.000,-Eur. Žalovaný v rade III/ nepovažoval súdom určený pomer spoluzavinania žalobkyne na smrteľnom následku za dostatočný a navrhol, aby odvolací súd mieru spoluzavinania primerane zvýšil a určil, a akom konkrétnom rozsahu žalobkyňa spoluzodpovedá na vzniku vlastnej nemajetkovej ujmy.

8.2 Ani táto odvolacia námietka nie je dôvodná. Pri rozhodovaní o miere spoluzavinania je potrebné vychádzať s príčinou vzniku škodovej udalosti, ktorá bola v trestnom konaní, vedenom pred Okresným súdom Revúca ustálená. Z rozsudku Okresného súdu Revúca, sp.zn. 1T/13/2016 zo dňa 14.03.2016 vyplýva, že príčinou dopravnej nehody bolo porušenie ustanovenia § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. žalovaným v rade I/ tým, že: „nepripravenosť jazdy svojimi schopnosťami, poveternostnými podmienkami, stavu a povahe vozovky, ako i obutiu vozidla, následkom čoho dostalo vozidlo šmyk, prešlo do protismernej časti vľavo, kde pravou bočnou stranou narazilo do prednej časti oprotiidúceho osobného motorového vozidla zn. B. E. D., ev.č. V. XXXD....“. Z uvedeného vyplýva, že prvotnou a jedinou príčinou dopravnej nehody, v ktorej má uplatnený nárok svoj pôvod, bol spôsob vedenia motorového vozidla žalovaným v rade I/; žalobkyňa, ktorá viedla druhé motorové vozidlo, ktoré sa dostalo do kolízie s motorovým vozidlom žalovaného I/, sa na príčinách vzniku dopravnej nehody nepodieľala.

8.3 Spoluzavinenie bolo okresným súdom priznané vo vzťahu k následkom dopravnej nehody (nie k príčinám jej vzniku), a ktoré vyplývali zo skutočnosti, že maloletá s najväčšou pravdepodobnosťou bezpečnostným pásom pripútaná nebola, čo má vyplývať aj zo znaleckých posudkov; z vykonaného dokazovania však vyplynuli aj iné tvrdenia (samotnej žalobkyne, a sestry alebo jej maloletej) o tom, že maloletá pripútaná bola. Súd prvej inštancie prihliadol na závery znaleckého dokazovania a vysvetlil, prečo výpoveď svedkyne nepovažoval za dôveryhodnú.

8.4 Uvedené skutočnosti však nič nemenia na tom, že príčinou dopravnej nehody (škodovej udalosti) bolo výlučne konanie žalovaného I/, bez spoluzavinania žalobkyne; spoluzavinenie možno pričítať iba na závažnosti následku. Z uvedeného dôvodu sa odvolaciemu súdu javí primerané stanoviť mieru spoluzavinania poškodenej na 50%. Argumentácia súdu prvej inštancie bola aj v tomto smere správna a nie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia a ani následkom nesprávnych skutkových zistení.

9. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v napadnutých výrokoch (II., IV. a VI.) potvrdil ako vecne správny. Aj keď odvolanie podal len žalovaný v rade III/, rozsudkom okresného súdu boli zaviazaní so žalovaným v rade II/ na plnenie spoločne a nerozdielne. Odvolací súd však poukazuje na ustanovenie § 367 ods. 2 C.s.p. a skutočnosť, že určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je vo vzťahu k žalovaným II/ a III/ zákon č. 381/2001 Z.z..

9.1 Odvolací súd v dôsledku podaného odvolania a súčasne ako závislý výrok preskúmal aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania (výrok IV.) a povinnosti zaplatiť súdny poplatok (výrok VI.), ktoré ako vecne správne potvrdil. V prejednávanej veci bol nárok daný; jeho výška však závisela od úvahy súdu. Výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu, procesný úspech sa v takomto prípade posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku. Ak došlo k takému záveru, že dôvodná by bola náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-Eur (namiesto uplatnených 25.000,-Eur), bola žalobkyňa v spore úspešná. Ak by súd prvej inštancie neprihliadal na spoluzavinenie žalobkyne, dôvodným by bolo priznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyne v rozsahu 100%. Ani zamietnutie žaloby v časti, v ktorej súd priznal spoluzavinenie žalobkyne nepredstavuje neúspech žalobkyne tak ako ho predpokladá ustanovenie § 255; aj v tomto prípade výška plnenia závisela od úvahy súdu, v akom rozsahu prizná spoluzavinenie žalobkyne. Z uvedeného dôvodu sa súd stotožnil, že dôvodné je priznanie nároku na náhradu trov konania v rozsahu 50%, ktoré sú žalovaní povinní zaplatiť žalobkyňi spoločne a nerozdielne; súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o trovách konania prihliadol na mieru spoluzavinenia. Ak žalovaný v rade III/ dôvodnosť rozhodnutia okresného súdu o nároku na náhradu trov konania odôvodnil s poukazom na nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, táto argumentácia neobstojí; žalovaný v rade III/ je s prihliadnutím na vyššie uvedenú argumentáciu vo veci samej pasívne vecne legitímovaný.

10. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p.. Nárok na náhradu trov konania priznal žalobkyňi, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu, nakoľko odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.). Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).